

ת"פ 49534/04/13 - מדינת ישראל נגד יחזקאל יחזקאל

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

ת"פ 49534-04-13 מדינת ישראל ואח' נ' יחזקאל יחזקאל

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

הנאשם

יחזקאל יחזקאל

ע"י ב"כ עו"ד גדעון נחום

גזר-דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 335(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בתשובתו לאישום וכן בעדותו ובסיכומיו, הודה הנאשם כי דקר את המתלונן, וכי השתכללו בעניינו יסודות העבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. עם זאת, טען הנאשם כי נסיבות ביצוע העבירה שונות מאלה שתוארו בעובדות כתב-האישום, ועל כן לא הודה בעובדות שיוחסו לו בכתב-האישום, הנוגעות לנסיבות ביצוע העבירה. נוכח האמור, נשמעו הראיות בעניין נסיבות ביצוע העבירה, וניתנה הכרעת-דין; אשר אימצה את הגרסה העובדתית שהעלה הנאשם הן בחקירתו במשטרה, הן בתשובה לאישום והן בעדותו.

2. הנאשם והמתלונן היו במועד הרלבנטי לאישום בעלים של דוכני מכירה סמוכים ומתחרים ב"שוק רמלה לוד", במתחם תחנת הרכבת החדשה בשכונת מלחה בירושלים. ביום 22.4.13 בשעות הבוקר, בעת שפרק הנאשם סחורה מסוג שנמכר בדוכנו של המתלונן, התפתח ויכוח מילולי בין השניים. בהמשך גלש הסכסוך לעימות פיזי, שבמהלכו דקר הנאשם את המתלונן בבית החזה ובבטן. הסכין חדר לחלל הריאות, בקרבת הלב, וכן גרם לפציעה שטחית של המתלונן באזור הבטן התחתונה. בעקבות הדקירה, הובהל המתלונן לבית-חולים, טופל באמצעות החדרת נקז לחלל בית החזה ואושפז במחלקה לטיפול נמרץ למשך שישה ימים.

בהכרעת-הדין אומצה, כאמור, גרסתו של הנאשם אודות נסיבות הדקירה. נקבע, כי במועד האירוע השמיע המתלונן איומים קשים לפגיעה בנאשם ובאחיו וניגש לעברו של הנאשם במטרה לתקוף אותו; כי בתגובה נטל הנאשם סכין ששימשה אותו בעבודה, ואחז בה לצורך הרתעת המתלונן; כי מיד בהמשך התנפל המתלונן על הנאשם וחבט בראשו ובעורפו; וכי בתגובה, בעת שגופו של הנאשם היה מוטה לפניו, דקר הלה את המתלונן.

3. הנאשם הנו כבן 40 גרוש ואב לשני ילדים. הוא סיים 11 שנות לימוד ושירת בצה"ל שירות סדיר מלא. לאחר שחרורו מהצבא עבד במשך כ-12 שנים כנהג במפעל ביגוד, עד לסגירת המפעל. בהמשך, עבד הנאשם כשנה באולם אירועים שבבעלות אחותו, ובשבע השנים האחרונות הוא עובד בחנות למוצרי טקסטיל, שבבעלות אחיו. הוא מתגורר מזה כשנה וחצי בבית אִמו ברמלה, סובל ממחלת אפילפסיה ומטופל תרופתית. בשיחתו עם קצינת המבחן, חזר הנאשם על הגרסה שהעלה בבית-המשפט, לפיה המתלונן תקף אותו והכה אותו בראשו, ומתוך תחושה של איום וחשש מפגיעת המתלונן - פעל באופן אינסטינקטיבי, נטל את הסכין ששימש אותו לעבודתו ודקר את המתלונן. כמו-כן, ביטא הנאשם בשיחתו עם קצינת המבחן תחושות של צער וחרטה ביחס למעשיו; ציין כי הוא מבין שפעל באופן שגוי; שלל דפוסים אלימים באישיותו ובהתנהגותו, ועל רקע זה אף שלל צורך במעורבות טיפולית בתחום האלימות או בכל תחום. הנאשם היה נתון במעצר בגין האירוע הנדון מיום 22.4.13 ועד ליום 12.5.13. לאחר מכן, שהה "במעצר בית מלא" במשך כחודשיים, ומאז 14.7.13 - "במעצר בית חלקי" המאפשר לו לצאת לעבודה מדי יום. הנאשם התגרש מרעייתו, לדבריו - על-רקע האירועים הנדונים, והוא נושא היום בתשלום מזונות ילדיו.

שירות המבחן התרשם, כי מדובר בנאשם המתפקד באורח תקין ונורמטיבי, והעריך כי העבירה בוצעה על-רקע תחושה של איום מצדו של המתלונן כלפי הנאשם וכלפי אחיו. בנוסף התרשם שירות המבחן, כי הנאשם הביע תחושות כנות של צער וחרטה על התנהגותו באירוע, שאינה מאפיינת את דפוסי התנהגותו בדרך כלל. לצד זאת, ההערכה הייתה כי הנאשם מצליח לבטא אמפתיה כלפי המתלונן ברמה פורמלית בלבד, ומציג תפיסה קורבנית נוכח העובדה כי הגיב להתנהגותו האלימה של המתלונן מבלי שהיה אחראי להתפתחות העימות. שירות המבחן העריך, כי רמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות אלימות מצד הנאשם הנה נמוכה; ואף אם ייקלע הלה לאירוע אלימים, מידת חומרת האלימות צפויה אף היא להיות בדרגה נמוכה. בהידרשו לגורמי הסיכון, הדגיש שירות המבחן את קשייו של הנאשם לווסת את דחפיו במצבי מצוקה קיצוניים, כפי שבא הדבר לידי ביטוי בהתנהגותו באירוע הנדון. בהתייחסו לגורמי הסיכון, מנה שירות המבחן את התפקוד התקין והיציב של הנאשם לאורך השנים, את יכולתו ליטול אחריות על התנהגותו הבעייתית, את תחושת החרטה והצער שהוא מבטא ביחס להתנהגותו ואת ההתרשמות כי הלה אינו מאופיין בדפוסי חשיבה והתנהגות אלימים. על-רקע האמור, ולנוכח החשש כי הטלת מאסר בפועל עשויה לגרום לרגרסה במצבו האישי והמשפחתי של הנאשם, המליץ שירות המבחן להסתפק בהטלת ענישה משמעותית בדרך של מאסר בעבודות שירות, בצד מאסר על תנאי ופיצוי המתלונן.

4. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה לעונש את חומרת העבירה של גרימת חבלה חמורה באמצעות סכין, נסיבות

ביצועה - אף אם קדמה לדקירה התגרות ותקיפה מצד המתלון, ותוצאותיה - עת נדקר המתלון בחזה ואושפז במשך מספר ימים במחלקה לטיפול נמרץ לשם ייצוב מצבו. כן הדגישה, כי יש צורך בהטלת ענישה מחמירה ומרתיעה, לשם המאבק בתופעת "תת תרבות הסכין". לגרסתה, לנוכח הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירה, רמת הענישה הנוהגת במקרים דומים (על-פי פסקי-דין שהציגה) ונסיבות ביצוע העבירה - מתחם הענישה ההולם נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר. באשר לעונש המתאים בתוך מתחם הענישה ההולם, סברה ב"כ המאשימה, כי יש למקמו בחלק התחתון של המתחם.

5. ב"כ הנאשם הדגיש בטיעונו, כי על-פי ממצאי הכרעת-הדין, הדקירה נעשתה אגב ניסיונו של הנאשם להיחלץ מתקיפה שבה היה נתון, וכי נסיבות המקרה שונות בתכלית מהמקרים שנדונו בפסקי-הדין שהוצגו על-ידי המאשימה כאמות מידה לקביעת רמת הענישה הנהוגה. כן ציין הסנגור, כי אין מקום לראות במעשיו של הנאשם משום פתרון סכסוך המשקף את "תת תרבות הסכין"; ובהקשר זה הדגיש, כי הנאשם נטל את הסכין רק משום שהיא הייתה זמינה לו באותה עת, במסגרת עבודתו, זאת מתוך מחשבה שיצליח להרתיע באמצעותה את המתלון שתקף אותו. הוא הוסיף וציין, כי אמנם מעשיו של הנאשם אינם באים בגדרה של הגנה עצמית, משום חוסר הפרופורציה בין האלימות שננקטה נגדו על-ידי המתלון לבין הדקירה באמצעות הסכין, אך הדגיש כי המקרה קרוב, לשיטתו, "כחוט השערה" להגנה עצמית. בהקשר זה ציין הסנגור, כי עובר לדקירה היה הנאשם רכון לפניו בשל המכות שספג מהמתלון, וכי המתלון נדקר בעת שהנאשם הזדקף במטרה להיחלץ מהתקיפה, כשהוא אוחז בידו סכין. לטענת הסנגור, הענישה הנוהגת בגין עבירות של גרימת חבלה חמורה באמצעות נשק קר, גם במקרים שנסיבותיהם חמורות מעניינו, כוללת גם מאסרים לריצוי בעבודות שירות (ולתכלית זו הציג מספר פסקי-דין). לדבריו, לנוכח מדיניות הענישה האמורה ונסיבות ביצוע העבירה, מתחם הענישה ההולם בעניינו נע בין מאסר בעבודות שירות, אם לא למטה מכך, ועד למספר חודשי מאסר בפועל לריצוי של ממש, בין כותלי הכלא. באשר לעונש המתאים, גרס הסנגור כי יש להטיל על הנאשם מאסר בעבודות שירות, זאת לנוכח הודאתו, החרטה שהביע על מעשיו, תפקודו הנורמטיבי, ומצוקתו הכלכלית על-רקע הצורך לשלם מזונות ומצבו הרפואי.

במסגרת דבריו האחרונים לעניין העונש, ביקש הנאשם כי בית-המשפט ינקוט בעניינו במידת הרחמים.

6. העבירה שבה הורשע הנאשם חמורה בטיבה, בנסיבותיה ובתוצאותיה. אין צורך להכביר מילים על הסיכון הרב הנשקף לציבור משימוש בנשק קר, ובכלל זה בסכינים, במהלך סכסוכים ועימותים; ובהקשר זה אין לי אלא לחזור על

דברים שהשמעתי בעבר בגזרי-דין אחרים. בתי-המשפט מתריעים, פעם אחר פעם, על מעשי אלימות, שבמהלכם נעשה שימוש בסכינים - תופעה המכונה "נגע הסכינאות" (ע"פ 6324/11 סולטן זבידאת נ' מדינת ישראל (29.11.12)), כמו-גם "תת-תרבות הסכין" (ע"פ 1552/08 פרטוש נ' מדינת ישראל (29.10.08)). תופעה קשה זו, של שימוש בנשק קר ובסכינים, שהייתה למגפה אשר פשתה לדאבון הלב במקומותינו, ואשר עלולה להביא לתוצאות קשות של קיפוח חיים, או כמו בענייננו להסב פציעות וחבלות חמורות - מחייבת תגובה עונשית מחמירה ומרתיעה. על-רקע זה נפסק, כי העונש ההולם בגין גרימת חבלה חמורה באמצעות סכין, הנו, ככלל, מאסר בפועל, אף בעניינים של נאשמים ללא הרשעות קודמות, וגם אם מדובר באירועים שבהם המתלונן הוא זה שיזם את האירוע הפלילי (ראו: ע"פ 2866/11 בן יוסף נ' מדינת ישראל (3.5.12); ע"פ 4061/12 בדארנה נ' מדינת ישראל (4.9.12); ע"פ 2037/13 סאלח מחגנה נ' מדינת ישראל (26.6.13); וע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.14)). עוד מורה הפסיקה, כי האינטרס הציבורי שבהחמרה בענישה בעבירות של גרימת חבלות ופציעות באמצעות סכין, גובר על השיקולים הנובעים מנסיבותיו האישיות של הנאשם, ושיקולים של טיפול ושיקום. בע"פ 2866/11 בעניין בן יוסף (לעיל), נדון עניינו של מערער שדקר בתוך דירתו את שכנו, לאחר שהאחרון נכנס ללא רשות לדירתו והתעמת עמו. במהלך העימות נטל המערער סכין שהייתה מונחת בסמוך לו, איים על השכן באמצעות הסכין ודרש ממנו לצאת מהדירה. על-רקע האמור התפתח מאבק בין השניים, שבמהלכו דקר המערער את השכן בבטנו, ואף הוא עצמו נחבל. בבית-המשפט המחוזי נידון המערער ל-18 חודשי מאסר בפועל (ת"פ (י-ם) 18975-04-10 מדינת ישראל נ' בן יוסף (9.3.11)), וערעור שהגיש הלה לבית המשפט העליון נדחה, כאמור.

7. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית-המשפט לקבוע בגזר-הדין את מתחם העונש ההולם, זאת בהתאם לעיקרון המנחה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; ובהמשך, לגזור את העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם הענישה ההולם, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, אגב אפשרות לסטות מהמתחם בנסיבות חריגות שצוינו בחוק.

בבואי לקבוע את מתחם העונש ההולם בגין המעשים שביצע הנאשם, יש להתחשב בערכים החברתיים העומדים ביסוד העבירה - שמירת החיים ושלמות הגוף, וההגנה על שלום הציבור וביטחונו; וכן להביא בחשבון את העונש המרבי שנקבע בצדה של העבירה - 14 שנות מאסר. בנוסף, יש להתחשב בקביעת המתחם בנסיבות ביצוע העבירה, שהן חמורות. אמנם הנאשם הותקף ראשון על-ידי המתלונן, כמתואר בהכרעת-הדין, אך לא הייתה כל הצדקה לנטילת הסכין לידי במהלך העימות, ובכך להעמיד את המתלונן בסיכון של גרימת חבלה חמורה, שלמרבה הצער אף התממש עת נדקר על-ידי הנאשם. נסיבות העימות הפיזי אשר תוארו בהכרעת-הדין, לא היו קרובות לסיטואציה של הגנה עצמית

אשר תצדיק נטילת סכין - גם אם זו הייתה בהישג-יד במסגרת עבודתו של הנאשם, ואף אם הנאשם אחז בה לצורך הרתעת המתלונן; לא כל שכן - הנפתה לעבר המתלונן פעמיים, אשר גרמה לדקירתו בחזהו ובבטנו. אין בסיס לטענת הנאשם, בדבר "כמעט סייג" של הגנה עצמית. כבר נפסק, כי הקלה בעונש בנסיבות של "כמעט סייג", יוחדה למקרים גבוליים, שבהם המבצע נמצא על סף של ההגנה; ואין זה המקרה שלפנינו, לאור הפער שבין התנהגות הנאשם לבין יסודות ההגנה העצמית (ראו והשוו: ע"פ 2866/11 בן יוסף, לעיל). חומרת העבירות מתבטאת, אפוא, הן במעשיו של הנאשם - שעה שנטל לידי סכין במהלך העימות עם המתלונן ודקר אותו פעמיים בעת שניסה להתגונן מפני תקיפתו; הן במקום הדקירה - באזור רגיש כמו הריאות והלב, שהיה בו כדי להעמיד את המתלונן בסכנת חיים; והן בתוצאות הדקירות - אשר אחת מהן חדרה לחלל הריאות בסמוך ללב, והביאה לפגיעה שהצריכה אשפוז ביחידה לטיפול נמרץ למשך מספר ימים לשם ניקוז נוזלים מהריאות וייצוב מצבו של המתלונן. חומרת העבירה, נסיבות ביצועה ותוצאותיה - מחייבות הטלת מאסר; זאת משיקולים של גמול והוקעת המעשים, שמירה על ערך החיים ושלמות הגוף, הגנה על ביטחון הציבור, וכן הרתעה ממשית ואפקטיבית - אישית וכללית. בהתחשב בעיקרון ההלימה שבענישה, בפגיעה בערכים החברתיים המוגנים שביסוד העבירה, בנסיבות ביצוע העבירה אשר תוארו בהכרעת-הדין, ובכלל זה ביצוע הדקירה אגב ניסיון להדוף את המתלונן שפתח בעימות האלים ותקף את הנאשם, וברמת הענישה הנהוגה במקרים דומים - סבורני, כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של הנאשם נע בין מאסר בפועל לריצוי של ממש לתקופה של מספר חודשים לבין שלוש שנות מאסר.

8. באשר לגזירת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה. בעניינו, יש להתחשב מחד-גיסא - בהודאתו של הנאשם עוד בחקירתו במשטרה וכן בעדותו בבית-המשפט, בחרטה הכנה שהביע על מעשיו, בתפקודו הנורמטיבי עד למעידה הנדונה, החריגה להתנהלותו, וכן בנסיבותיו האישיות, המשפחתיות והבריאותיות, אשר צוינו בתסקיר שירות המבחן ובטיעוני הסנגור. עם זאת, אין להתעלם מהערת שירות המבחן לפיה האמפתיה שמגלה הנאשם כלפי המתלונן, הנה פורמאלית בעיקרה, כאשר הנאשם ממשיך להציג תפיסה קורבנית באשר לנסיבות המקרה. כן אתחשב לעניין קביעת משך המאסר, בכך שהנאשם היה נתון במעצר במשך כשלושה שבועות, ולאחר מכן שהה ב"מעצר בית" - בתחילה בכל שעות היממה ולאחר-מכן באופן חלקי.

9. על-יסוד האמור לעיל, ובהתחשב במכלול טיעוני הצדדים לחומרה ולקולא, אני גוזר את דינו של הנאשם כדלהלן:

א. לשמונה חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 22.4.13 ועד ליום 12.5.13.

ב. לשישה חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת

אלימות שתסב לאדם חבלה של ממש.

ג. לפיצוי המתלונן בסכום של 10,000 ₪. הפיצויים ישולמו עד ליום 1.9.15.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 1.9.15 בשעה 9:00 בבית המעצר ניצן שבמתחם כלא איילון.

הפרקליטות תודיע למתלונן על גזר-הדין, ותמציא למזכירות בית-המשפט את פרטיו, לשם הטיפול בגביית הפיצויים.

מזכירות בית-המשפט תשלח לשירות המבחן עותק מגזר-הדין.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ו בתמוז התשע"ה, 13 ביולי 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הסנגור והנאשם.

יורם נועם, שופט